

Logo Institute for Public Policy Research Namibia	Logo Transparency International Iceland
--	--

FISHROT ukiut pingasut qaangiunnerini; naapertuilluartumik iluarseeqiittoqarnissamut kajumissaaruteqarneq

Ukiut pingasunngorsimalerput Fishrotip kusanaatsuliorujussuarsimanerata paasisaaneraniik. Uppernarsaatissat 30.000 nassaarinerisigut paasisaarujussuarnikuupput, qanoq Islandimi aalisakkerivittut suliffeqarfissuit annersaat 2012-miilli Namibiami politikerinut atorfilittaannullu dollarinik millionilikkaanik, nunaminni piffinni suliffeqarfinnut tuttussaagaluani, tunioraasarsimasoq isertitaqaateqarnerunissartik imminerminnullu akilersinnaanerunissaa anguniaqaatigiinnarlugu.

Fishrot Namibiap Islandillu oqaluttuarisaanerini peqquserluuteqarluni kusanaatsuliortarsimanerit annertunersaraat. Aningaasanik nuussisarsimanerit, eqqunngitsortalittut pasinarsinnaasut, Namibiami Aningaasaqarnikkut Ilisimatuut Immikkut Paasiniaasarfiata, Fishrotimi aaqqissuussamut tunngassutilittut nalunaarsugai katillutik 650 US millionit missarpiaaniipput. Tamatuma Namibiami aalisarnikkut suliffissuaqarfinnut, piffinni aalisarnikkut inuussutissarsiornermut siammasissumillu aningaasaqarniarnermut, annertuumik kingunerluuteqartitserujussuarsimavoq, aseruinerinik sunniuteqaateqartiutsisunik. Eqqoriagaavoq piffinni aalisartuararpassuit kingunerisaanik suliffeerutsersimanissaat. Ilimagineqarpoq sunniutipalaavi, kinguaariippassuarni suli ingerlaartumik malunniusimajumaartut.

Naak ukiut pingasut qaangiussimaleraluartut imaappasippoq Samherij pillaatitsitinneqarsimananilu ajortuliorsimasullu akisussaaffilerneqarsimanatik, inuiaqatigiillu Fishrotimut attuumassuteqarsimallutik kalluagaasimasut, suli taartitsitinneqarsinnaanissaminnik tusaamasaqalersimanatik. Namibiami nunaqavissut pasiat quliupput eqqartuunneqartussaagaluarput, taakkununga ilaapput aalisarnikkut naalakkersuisuusimasoq Bernhard Esau Inatsiseqarnermullu naalakkersuisuusimasoq Sakeus Shanghala. Namibiami unnerluussisussaataanerup ilanngullugit unnerluutigisaanut ilaagaluarput Islandermiut pingasut Samherjimi aquttuusimasut, taamaakkaluaq suli tunniunneqarnissaalluunniit alloriutaanikuunngilaq.

Islandimi ulloq mannamut unnerluussinissamik piumasaqaateqartoqarnikuunngilaq. Paarlattuanik Islandimi politiit pisumik paasiniaaqqissaarlutik tusagassiortut sulissuteqartut, paasiniaaffigeqqissaarlugit suliniummik ingerlassaqarput, Samherji pillugu qulaajaanerannik, taamaaliornermikkut tusagassiuutitigut kiffaanngissuseqarnissaagaluaq kalluarlugu peqquserluuteqartoqartannginnissamullu akiuiniarneq naalleraaffigalugu. Fishrotimut Islandimi qisuariaat "kanngusuummernartutulluunniit" misiginartutut Drago Kos-ip nalilerpaa, taanna siulittaasuvoq OECD Working Group on Bribery in International Business Transactionsimi¹.

Tamanna akuersaarneqarsinnaanngilaq iliuseqarfigeqqinneqartariaqarlunilu. Taamaattumik kajumissaarutigerusupparput:

- **Samherji** suliamik tunniutiinnarluni aallarniisariaqarpoq taarsiiffiginnittoqarnissamut ikiorsiussuteqarniarnissamullu tungaasutilitsigut suliniuteqaateqalerluni – taakkununga makku ilaatinneqarlutik:

¹ https://mobile.twitter.com/project_layers/status/1539236020696322049

- inuit pisinnaatitaaffiik nalilersuutit Namibiamilu Samherjip aningaasatigut kingunerluutaanik nalilersuutit
- inuiaqatigiinnut eqqugaasimasunut taarsiiviginninnerit
- naammagittaalliorfiusinnaasutut iliuuseqartitsisinnaasumik pilersitsineq inuiaqatigiinni piffinni ajornartorsiutit taassaasut inunnulu ataasiakkaanut tunngasut, apuussuiffiginnaasassaannik;

● **Samherjimi nunarsuarmut tamarmut niuveqateqatillit, pisisartut suleqataasalu** Samherjimut isumaqatigiissusiarisimasaasa misissuiffigeqqissaarnissaat, ingammik, avatangiiseqarnermut, inooqataasutut aqutsinikkut, pissuerissaarnissakkut pisussaaffitsigut nioqqutissatigut pilersuinertaani atugassarititat, eqqarsaatigalugit;

● **Islandimi oqartussaaitat** pinerluttuliornikkut eqqunngitsuliortunik suliamik aallarniinnaat tigussaasumillu alloriuteqarnissaat islandimiut peqquserluuteqarsimasut peqquserluuteqartartullu akiorniarlugit suliniummik aallarniissasut

● **Namibiami oqartussaaitat** aqutseriaatsiminnik allannqutitsissasut – ingammik immap pissarititaanut inatsiseqarnermut tunngatillugu, Fishriotip iliuuserisinnaasimasaa eqqarsaatigalugu – piaarnerpaamillu ajortuliamut akisussaasut eqqartuullugit, kinguarsaqqinnanilu islandimiut pinerluttuliorsimasut tunniunneqarnissaat piunasaqaatigalugu; kiisalu

● **nunat assigiinngitsut naalakkersuisui**, uku ilaallutik USA, Tyskland, Frankrig, Polen, Holland, Norge Savalimmiullu alloriutaasinnasutut periarfissaasinnasut tamakkerlugit alloriuteqartitsillutik, Samherjip nunat tamat iluini peqquserluuteqarnerminni iluanaarutiminnik aningaasaliissuteqarfigisimasinnaasamikkut iluanaaruteqartitseqataasimannnginnissartik kallugaasimannnginnertillu, qulakkeerfigiginiassagamikkut.

Soqutiginnittunut tamanut piffissanngorpoq uppersaqaqataannissaq peqquserluttarnernut akiuinissaq Namibiamilu innuttaasunut eqqortuliuteqarnissaq taarsiffiqeqarnissaasalu iliuuseqarfiginissaa.

Naavoq/

Oqaaseqaasiaq una, Namibiami politikikkut tamanut ammasumik ilisimatusarnikkut ilisimatusarfimmiik Islandimilu Transparency Internationalimiik ataatsimoorullugu, oqaaseqaasiaavoq.

Annertunerusumik paasisaqarusukkuit ukununnga saaffiginnissinnaavutit:

Graham Hopwood, Executive Director, IPPR – director@ippr.org.na

Thor Fanndal, Executive Director, Transparency International Iceland – thor@transparency.is

Nalunaarusiaq inunnik ukuninnga ataasiakkaaniik kattuffinniillu taparserneqarpoq

Daniel Bruce, Executive Director, Transparency International UK

David Martínez Garcia, Executive Director, Transparency International Espania

Lousewies van der Laan, Executive Director, Transparency International Netherlands

Bodil Karlshøj Poulsen, Executive Director, Transparency International Greenland

Ilia Shumanov, Executive Director, Transparency International Russia

Guro Slettemark, Executive Director, Transparency International Norway

Jemima Beukes, Executive Director, Deputy Secretary General, Namibia Media Professionals Union (NAMPU)

Carola Engelbrecht, Co-ordinator, CIVIC +264 (Civil Society Information Centre) Namibia

Toni Hancox, Director, Legal Assistance Centre (LAC), Namibia

Naita Hishoono, Executive Director, Namibia Institute for Democracy (NID)

Herbert Jauch, Chairperson, Economic and Social Justice trust (ESJT), Namibia

Mahongora Kavihula, Secretary General, Trade Union Congress of Namibia (TUCNA)

Frederico Links, Chairperson, ACTION Coalition (for Access to information), Namibia

Rinaani Musutua, Representative, Basic Income Grant (BIG) Coalition, Namibia

Anna Myers, Executive Director, Whistleblower International Network (WIN)

Henri Thulliez, Director, PPLAAF (Platform to Protect Whistleblowers in Africa)

Zoe Titus, Director, Namibia Media Trust (NMT)

Eva Van der Merwe, Executive Director, International Lawyers Project (ILP)